SEMANARIO
O LAVRADOR
Caixa Postal — 666
Curitiba — Paraná — Brasil

Redação e Administração:
Rua Augusto Stellfeld 799

Diretor e Proprietario:
Nicolau Woytowetch

O LAVRADOR
ХЛІБОРОБ

— ТИЖНЕВИК —

ПЕРЕДПЛАТА:
Річно: кр. 60.00
Піврічно: „ 35.00
Для Арґентіни: 25 песів.
Інші краї: 4 ам. доляри.
Поодиноке число: кр. 2,00

Ціна оголошень після умови.

Ч. 33 (1088) КУРІТІБА, 18. Жовтня, 1953 РІК ВИДАННЯ XXX

ВОДНЕВИЙ ПЕРЕПОЛОХ

Ще зовсім недавно повідомлення совєтського прем'єра, Маленкова, про те, що СССР має водневу бомбу, в західньому світі зустріли з неприхованою іронією та навіть глузуванням. Найбільші фахівці й авторитети від смертоносної зброї, як також відповідальні військові особи поставилися до слів Маленкова з яскраво виявленим недовір'ям, вважаючи їх за черговий блахман комуністичного Кремля.

Та ось, 12 серпня, таки справді вибухла совєтська воднева бомба. Цього разу Москва не пустила своїх вихвалянь за вітром, а справдила їх конкретною дією.

Перших днів по тому західний світ, зокрема США, здавалось, почували себе цілком спокійно, ніби нічого особливого не сталося. Мовляв, неприємно, але факт і його маємо прийняти з почуттям власної гідности, тобто, не робити для себе зайвих клопотів. Однак, трохи згодом становище змінилося до непізнання. Забили на сполох найчільніші політики вільних демократичних держав, преса, найзначніші представники війська. В цілій громадській думці по наш бік залізної заслони буквально стався своєрідний „водневий переполох", а відтак, прийшло ледве що не до панічної скрайності — „переоцінки цінностей".

В останнім твердженні ми маємо на увазі намагання дуже багатьох вирішальних чинників Заходу докорінно переглянути своє ставлення до совєтів, обов'язково знайти з ними „спільну мову". Подібні потягнення можуть виходити лише з надзвичайно неприємного джерела—із зневіри у власні сили, у власні можливості. Коротше кажучи, досі, уявно маючи цілковиту монополію у водневій зброї (передніше в атомовій),міродайні кола, на спілку з гущами населення вільних країн виробили собі цілком окреслений і наче б то „непогрішимий" погляд на взаємини з комуністичною агресивною потугою, очолену червоною Москвою.

Ті ж, досьогоднішні взаємини були винятково спрощені, тому, очевидно, сприйнятними та зручними, як для керівного прошарку, так і для широких мас людности. Вони, схематично, виглядали в такий спосіб:

—Ми (тобто, західний світ), маємо водневу, а також безліч атомових бомб. Від вас, комуністів, ми нічого не хочемо. Живіть собі в себе, як знаєте, то нас не обходить. Але до нас не лізьте, бо тоді ми вас відразу знищимо водневою бомбою! А її у вас нема і ніколи не буде!

Ото ж, досі, при допомозі найсмертельнішої зброї, вважалася найкращою і найправильнішою політика „стримування" комунізму.

Ясна річ, що за подібних обставин, вже перше випробування совєтської водневої бомби потягло за собою нещадну критику раніше виробленого погляду, захитало всі його основи, викликало зневіру щодо власної потуги, а далі і щодо взаємин з бльоком комуністичних держав. Загалом сьогодні в демократичному світі помітна велика розгубленість, одночасно відчувається гарячкове шукання шляхів до „порозуміння".

Цілковита несподіваність для високих державних мужів, чільних військових та широкої громадськости по наш бік залізної заслони вибуху совєтської водневої бомби, насамперед, свідчить про надзвичайно погану поінформованість зазначених середовищ щодо дійсного стану річей в СССР. Їм безперечно бракує правдивих даних про совєтську промисловість та науку, а звідси з'являються й помилкові твердження, передбачення, оцінки спроможностей і перспектив ворожого табору. Одне з двох, або вчені і різного роду дослідники на Заході не займалися як слід вивченням надбань промисловости та науки під совєтами, або коли й займалися, то вони в своїй праці стояли на цілком хибному шляху.

Викликає величезний сумнів також „обізнаність" з дотичним питанням численних американських „спеців від російських справ", між ними й відомого п. Кенана та далеко неславного „Американського Комітету Визволення від Большевизму". Вони ж завжди вихваляються, що найкраще розбираються в совєтській дійсності, знають геть чисто все про тамтешні справи, а ось водневу бомбу й прогавили. Слона то й не примітили!

Ніяк не може тішити нас і розвідка західних держав. Адже чекати на вибух водневої бомби, щоб ствердити її наявність в СССР—зовсім не робить чести тим, хто мусів про це знати куди раніше, хто мусів всебічно правильно зорієнтувати відповідні чинники.

Та понад усе дається в знаки загальне нерозуміння Заходом властивого змісту червоно-московської імперії. Останню не можна задовольнити ні східньою частиною Европи, ні Китаєм, ні добрячим шматком Кореї. Вона прагне захопити в свої лабети цілу земну кулю і не заспокоїться доти, доки не здійснить свого задуму. Через те всілякі компромісові угоди з Москвою, різні поступки їй, чи щось подібне—приречені на постійні провали. Будь-які тимчасові „порозуміння" червоний Кремль пізніше норовить використати виключно в свою користь, а коли не щастить йому так зробити, то він їх, не питаючись ні чиєї згоди, просто однобічно зриває.

Західні потуги, зокрема США, від самого початку стояли на неприпустимо пливкому грунті вважаючи себе сильнішими від комуністів тому, що посідали спочатку атомову, а згодом водневу нищівну зброю. Вони вже давно мусіли б зрозуміти, що большевицька імперіялістична Москва рано чи пізно теж віднайде подібні засоби знищення. Адже її рушійною силою є агресія і в силу того вона завжди стремить до кращого озброєння, до кращої мілітаризації всіх ділянок життя в країні. Тому часова перевага в технічному оснащенні—річ сумнівна і в усякому разі не є вирішальною для боротьби двох світів.

Сьогодні бачимо, що з вибухом совєтської водневої бомби технічні засоби знищення обох сторін майже зрівнялися. Смішно говорити тепер, що хто продукуватиме більше таких бомб, за тим залишиться перевага. Їх не треба скидати мільйони, щоб завдати ворогові величезних втрат. Для подібної мети їх досить скинути всього кілька штук.

Щодо цього останнього тепер собі здають цілком справу керівні діячі та військові достойники Заходу. Та збагнувши помилковість своєї попередньої політики, угрунтованої на монопольному посіданні водневої бомби, вони зараз близькі до того, щоб зробити помилку нову, ще більш разючу, ніж попередня. Президент США, Айзенговер заявив, що створилася зовсім нова проблема в світових стосунках і він сам, всі міністерства та фахові комісії країни займатимуться тепер вирішенням цієї проблеми. Айзенговер натякнув на його бажання мирно полагодити існуючі в світі конфлікти, суперечності чи труднощі. Від деяких американських провідних осіб почулися наполегливі голоси про потребу укласти з червоною Москвою пакт про ненапад і т. ін. Ще далі, в справі будь-що знайти з совєтами „спільну мову" ідуть політики Англії й Франції.

Москва тим часом мовчить. Вона старанно вивчає, створений нею „водневий переполох" в світі, вивчає його ефект з тим, щоб якнайбільше використати в своїх інтересах розгубленість та непевність в шерегах її противників. Витворена сьогодні міжнародня ситуація безперечно сприятлива для Москви.

Між тим... нічого надзвичайного не сталося. Теперішній „водневий переполох" був би не можливим, навіть виключеним, коли б західний світ у своєму ставленні до російського большевизму не стільки спирався на технічний бік справи, як на ідейний. Кожне змагання, кожну боротьбу вирішують в решті решт живі люди, яких до перемоги можуть вести лише скристалізовані, сприйнятливі їм ідеї. Але це вже нова тема і ми до неї повернемося іншим разом.

Ол. Ващенко

В СПРАВІ РЕЗОЛЮЦІЇ СМІТА

—Внесена конгресменом Лоренсом Смітом в Палаті Репрезентантів резолюція ч. 58, яка рекомендує урядові Сполучених Штатів ужити відповідних заходів для нав'язання безпосередніх дипломатичних стосунків з підсовєтськими республіками Україною та Білоруссю і яка вже була ухвалена одноголосно в підкомітеті закордонних справ Палати Репрезентантів, цілком певно буде предметом дальшої акції в Конгресі на найближчій його сесії з початком наступного року,—сказав проф. Лев Добрянський, голова Українського Конгресового Комітету. Проф. Добрянський вияснив, що згадана резолюція вже була в повному комітеті Палати Репрезентантів перед відкладенням сесії в липні ц. р., і він переконаний, що резолюція була б прийнята, якби в тому не були перешкодили „деякі кола" з державного департаменту. З тверджень проф. Добрянського виходить, що ці „деякі кола" з державного департаменту в повному комітеті, зголосили своє бажання скласти в цій справі відповідні свідчення. Це був трюк, який не допустив до переведення голосування в комітеті, бо перед самим відкладенням сесії Конгресу вже не було часу ці переслухання продовжувати. Голова УКК звернув увагу, що вже від січня цього року сильну позакулісову акцію проти тієї резолюції розгорнули росіяни, що й виявилося у відомому становищі шістьох російських груп, які виступили проти резолюції і розсилають усім, кому треба й не треба, меморіяли в тій справі. Цю російську акцію має очолювати якийсь о. Урусов з Фордгемського університету. Проф. Добрянський твердив, що він ніколи не мав респекту до політичної мудрости російських емігрантів, але не сподівався, що вони можуть спромогтись на таку „глупу акцію", як ця, ведена проти резолюції Сміта. Щодо становища державного департаменту в тій справі, то там думки поділені—твердив проф. Добрянський. Він переконаний, що державний секретар Далес сам ще не мав нагоди з тією справою познайомитись особисто і не зайняв у ній свого становища, а дотеперішню акцію ведуть відповідні відділи того департаменту. В цій справі ведеться тепер боротьба й в самому державному департаменті й проф. Добрянський переконаний, що переможе той напрямок, який є на користь резолюції, і тоді сама резолюція опиниться не тільки в повному комітеті, але й в самій Палаті Репрезентантів. УКК зі свого боку докладає всіх зусиль, щоб цій справі сприяти, вважаючи її одним з найважливіших арґументів у дотеперішній психологічній війні очолюваного Америкою вільного світу проти червоної Москви.

Більше уваги присвятив проф. Добрянський справам Американського Комітету для визволення від большевизму. Голова УКК вважає, що цей комітет „стоїть на своїй останній нозі" через його проросійську політику і головно через його дискримінаційне відношення до неросійських народів Совєтського Союзу, зокрема до українців. Урядові кола у Вашінґтоні—згідно з твердженнями голови УКК—починають серйозно цікавитись діяльністю того Комітету, а в деяких конгресових колах скріплюється думка про необхідність перевірки діяльности того Комітету Конгресовим Комітетом Антиамериканських Діянь.

ЛІҐА УКРАЇНСЬКОЇ МОЛОДІ ДОМАГАЄТЬСЯ РІШУЧИХ ЗАХОДІВ ПРОТИ МОСКОВСЬКОГО ІМПЕРІЯЛІЗМУ

«Ліґа Української Молоді Північної Америки закінчила свою триденну конвенцію в 20-ліття свого існування, рекомендуючи, щоб Сполучені Штати домагались повного розрахунку з воєнполонених в Кореї. В конвенції взяло участь 600 осіб. Інші прийняті резолюції включають засуд «російського імперіялістичного комунізму та комуністичних програм народовбивства, які в 1933 році спричинили винищення голодом 8.000.000 українців», як пише в своєму звідомленні «Н. Й. Таймс» з 8-го вересня, даючи своїй вістці короткий заголовок:—«Українці атакують червоних». Ліґа в своїх кінцевих резолюціях домагається від урядів Сполучених Штатів і Канади «проведення дальшого й більш реалістичного законодавства для допомоги переслідуваним та поневоленим українському й іншим народам під російським імперіялізмом та сприяння їхньому визволенню». Зокрема Ліґа підтримує резолюцію Сміта щодо нав'язання дипломатичних взаємин з підсовєтськими республіками Україною й Білоруссю, а у внутрішніх справах рекомендує заходи для дальшої координації діяльности організацій української молоді на американському континенті та підтримує політичну акцію У К Комітету й Комітету Українців Канади, як теж акцію ЗУАДКомітету та інших допомогових аґенцій для використання нового переселенчого закону для українських скитальців і закликає своїх членів виставляти потрібні афідавіти. Резолюційна Комісія працювала під проводом Йосипа Лисогіра, видатного діяча Ліґи, тепер заст. голови УНСоюзу та касира УККомітету. Під час конвенції та влаштованих в її рамках імпрез промовляли: конґресмен Роберт В. Кін, який закликав американсько українську молодь — «пишатися своєю великою українською спадщиною»; голова українського відділу Голосу Канади, сот. Богдан Панчук, що рекомендував аґресивну політику супроти Кремлю; голова Українського Народного Союзу Дмитро Галичин, що доказував заломання попередньої американської «політики здержування» та закликав молодь до відповідної акції для скріплення американської політики визволення відносно України й інших поневолених народів.

КОМУНІКАТ

Центральна Управа Хліборобсько-Освітнього Союзу подає до загального відома всім філіям та всьому членству Товариства, що згідно статуту і ухвали Управи на 31. жовтня, 1--2. листопада 1953 р. в Курітібі, в місці осідку Централі—в домівці при вул. Віcконде до ріо Бранко 557, скликаються звичайні річні

ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ

Кожна філія мусить вже подбати про вибір своїх делегатів на Загальні Збори та до 20. жовтня ц. р. надіслати, в писемній формі до Секретаріяту Централі повну звітність про проведену працю за минулий рік, в тому числі й фінансовий звіт.

Порядок денний і години праці буде подано в наступних числах «Хлібороба». *Секретаріят Центральної Управи*

Додаткове повідомлення

Українсько-Бразилійського Комітету для Святкувань Століття Парани.

В доповненні до проголошеного комунікату про «День Української Колонії» для вшанування столітнього ювілею Парани повідомляємо, що заповіджені на 31-го жовтня, о годині 8-ій вечором,

СВЯТКОВІ ЗБОРИ І МИСТЕЦЬКИЙ ВИСТУП

відбудуться у великій залі «Колежіо Естадуал до Парана», при авеніда Жвоу Ґвалберто (коло Пасейо Публіко).

Вступ вільний!

Програма свята буде проголошена в найближчому часі в «Українській Радіогодині» та у всіх часописах.

З УСЬОГО СВІТУ

Вашінґтон. Представники 16 країн, що провадили війну в Кореї по боці ОН проти комуністів, погодилися на попередню зустріч з представниками червоної Кореї й Китаю в Пан-Мун-Жоні. Мета цієї зустрічі-остаточно домовитися про скликання політичної конференції в справі Кореї. Зустріч заплановано відбути наприкінці жовтня. Досі уряди комуністичної Кореї й Китаю чинять всілякі перешкоди щодо скликання політичної конференції. Можливо, що задум скликати її так і залишиться не здійсненим.

Пан-Мун-Жон. Розпочалися розмови з військовополоненими, які не хочуть повертатися додому. Таких неохочих є 22.500 осіб-колишніх бійців армій комуністичної Кореї й Китаю.

Париж. Тут скликається нарада міністрів закордонних справ США, Англії й Франції. Ця нарада має обміркувати всі важливі міжнародні питання.

Атени. Між США і Грецією підписана важлива угода. США надано право користуватися багатьма аеродромами та морськими портами Греції. Ото ж, тепер американська військова авіяція й морська фльота перебуватимуть у безпосередньому сусідстві з чорноморськими кордонами підсовєтської України.

Берлін. Уряд Східньої Німеччини серйозно побоюється нових протикомуністичних виступів робітників і селян. До багатьох міст, для підтримання ладу, надіслані посилені загони німецької комуністичної поліції. Загальний чисельний склад цієї поліції тепер доведено до 100 тис. осіб.

В останніх днях з комуністичного уряду Східньої Німеччини вичищено міністра культури.

Велінґтон. Заступник президента США, Річард Ніксон, прибув до Нової Зеляндії. Виступаючи на прилюдному прийнятті, Ніксон вказав на величезне значіння дружби й співпраці між вільними народами.

—Запевненням комуністів про їхнє бажання скріпити світовий мир, не можна вірити, бо конкретні поступовання червоних свідчать про протилежне. Всім вільним народам треба зміцнювати свою оборону—підкреслив Ніксон.

З Нової Зеляндії заступник президента США виїхав до Австралії

Гонконг. Сюди з червоного Китаю до сьогодні втекло понад 1 млн. 250 тис. біженців. Серед утікачів зокрема налічується понад 20 тис. представників вищої китайської інтелігенції. Кілька сотень цих втікачів уже поселено на острові Тайлан, що належить урядові китайських націоналістів.

ВІСТІ З БРАЗІЛІЇ

* Як сповістив директор банку по допомозі сільському господарству та індустрії, Лоуріано Жуніор, — за період його праці, від 1951 року, було надано допомоги на 16 більйонів крз., а до 1951 року сума допомог становила 4 більйони крз.

* Для розвитку економіки просторів Амазонас уряд виділив 4 млн. крз.

* Префейт міста Сан-Павло, Жаніо Куадрос, звернувся з проханням до уряду виділити для розбудови та удосконалення міста 700 млн. крз.

* За ініціятивою губернаторів Гарсеса та Жускеліно, в Бразілії будуть будувати фабрику штучних добрив, яка постачатиме їх цілій країні.

* Телефонічним та телеґрафічним службовцям буде піднесена зарплатня; вартість оплати за користування телефоном та телеґрафом залишиться стара.

* Губернатор Сан-Павла відправив на затвердження уряду проєкт закону на податки, за яким такі установи як церкви, кооперативи, спортові та інші товариства, що до цього часу не оподатковувалися, підлягатимуть податкові. Крім того податок підноситься на 10%.

* В Ріо Ґранде до Сул, в місті Сан Жеронімо, вилив річки приніс багато збитків, як сільському господарству, так і комунікаціям. Крім того 100 осіб пропало без вісті.

* На дорозі до Ріо, що називається «Президент Дутра», встановлено кару за швидкісну їзду. Цими днями проїзджаючи цією дорогою, колишній президент Дутра, напевно забув про цей закон і змушений був заплатити штраф.

*Губернатор штату Парана, Муньоз да Роша, виділив 1 млн. крз. для закупівлі штучних добрив. Ці добрива зможе дістати кожний рільник та кооператива, якщо вони зареєстровані в секретаріяті рільництва.

АНГЛІЙСЬКІ «СЕКСОТИ»

Низка прибулих з полону британських вояків заявили, що біля 5—7% полонених британських вояків були донощиками для комуністів на своїх друзів. У висліді цього багато британських полонених (32 британці і 90 американців), як оповідає один з табору, опинились в таборах з особливо тяжким режимом, бо на них донесли „сексоти" про їх антикомуністичне наставлення чи приготування до втечі з полону. Репресовані комуністами, з-за доносів, після повороту з полону настоюють на проведенні про це слідства військовими урядами.

РОСІЯ ТРИМАЄ ПОНАД 200 ТИСЯЧ НІМЦІВ

Міністерство закордонних справ західньо-німецької Федеральної республіки здогадується, що біля 237 тисяч німецьких цивільних і полонених перебувають примусово в СССР.

Згадане міністерство переслало для делеґації ОН для справ полонених у Женеві списки прізвищ біля 103 тисячі полонених, яких затримано в Росії.

НАВЧАННЯ ЧЕХІВ МОСКОВСЬКОЇ МОВИ

Започатковано масове навчання московської мови населення Праги таким способом, що в кожному трамваї і автобусі виставляються дві літери кирилицької абетки, які кожного тижня мають змінюватись на наступні дві літери.

ЗАВДЯЧУЮТЬ УСПІХ ТИМОШЕНКОВІ

Часопис „Парі Прес Рентрасіжан" пише про „українського маршала" Симона Тимошенка, запевняючи, що він був справжнім організатором перемоги Мао Це Туна в Китаї. — „В китайських і північно-корейських військових операціях легко віднайти знамениту тактику подвійного окруження, творцем якої був під час другої світової війни генерал Тимошенко"—пише ця газета.

Як відомо, німецький маршал Кайтель заявив на нюрнберґськім процесі, що німецька начальна команда боялась і ставилась з увагою лише до одного совєтського генерала—Тимошенка.

Скільки є неграмотних?

Публікація Юнеско з 1952 року про підставові цифри, що відносяться до неграмотности, освіти, бібліотек, музеїв, книжок, часописів, фільму й радіо, містить незвичайно цікаві ствердження.

Лише в деяких країнах штука читання й писання стала добром всіх або майже всіх жителів у віці понад 10 років життя. До таких країн належать в Европі Скандинавські держави (1 відсоток неграмотних), подібно Велика Британія, Франція, Бельгія, Чехословаччина (по 4 відсотки). В США є три відсотки неграмотних, в Канаді 4 відсотки, в Новій Зеляндії також 4 відсотки.

Зате в інших країнах є багато гірше. З европейських країн найгірше стоїть Португалія (49 відсотків), а також Греція (41) і Болгарія (31). Інші европейські країни мають від 1/4 до 1/5 неграмотних. Відсоток неграмотних жінок є вищий.

Сумно представляється це питання в Центральній і Південній Америці. В Аргентині й Уругваю стан досить задовільний (14 згл. 15%) Зате Венесуеля виказує 57 відсотків неграмотних, Еквадор 56, Бразілія 57, так само Перу, Сальвадор 59, Ґватемаля 65, Гондурас 66, а Болівія аж 80 відсотків неграмотних.

В Африці стан є жахливий: Єгипет 85 відсотків неграмотних, різні бриг. колонії від 80 - 95, а вже най нижче стоять під цим оглядом португальські колонії з неграмотністю досягаючою 99 відсотків в Мозамбіку й Анґолі.

Поганий стан в Азії: Індія (91%, в тому 98% жінок), Пакістан 86 відс. Індонезія до недавна нараховувала 92 відсотки неграмотних, але за останні три роки, від часу осягнення самостійности 10 мільйонів індонезійців навчилося читати й писати. 70 відсотків турків досі неграмотних, стільки ж корейців і мабуть китайців.

* Одна атомова граната коштує стільки, що 10 бомбардувальних літаків, тобто понад 20 біліонів долярів.

* Недавно відсвятковано 101 роковини з дня народження пані Едіт Долтон, яка впродовж 50 років продавала яблука студентам славного аристократичного Ітонського університету. З цієї нагоди визначні державні мужі, промисловці та дипломати надіслали їй листи, депеші та багаті подарунки. Незабаром після цих роковин старенька пані Едіт померла.

Д-Р Б. КОБИЛЯНСЬКИЙ—УЧАСНИК НАРАДИ З ПИТАНЬ РАДІОЛОГІЇ

Нещодавно в Курітібі відбулася широка нарада, що її скликав Бразілійський Науково-Дослідний Інститут Радіології. Нарада тривала 8 днів. Вона обговорила важливі питання з радіодіягностики й радіотерапії.

В ній взяли участь близько 200 наукових працівників дотичної галузі з Бразілії та інших країн американського континенту. Наймолодшим за віком учасником цієї виняткового значіння наради був представник української етнічної групи в Парані, д-р Богдан Н Кобилянський.

Перед тим д-р Б. Кобилянський, разом з д-ми Антеро Саді Пізито та Евальдо В'яна, підготував статистичний твір «Огляд наукової діяльности щодо вивчення пістряка (рака) в Парані».

Крім того, наш шановний доктор написав спеціяльну наукову працю, за яку, після її схвалення, його було прийнято до Бразілійського Науково-Дослідного Інституту Радіології, на правах постійного члена. Відповідний диплом, п. д р Б. Кобилянський, на урочистому засіданні одержав з рук губернатора естада Парана. Бенто Муньоз да Роша.

Чергова нарада з питань радіодіягностики і радіотерапії відбудеться через 2 роки в місті Порто Алеґре

Д Р МИХАЙЛО МАТІСЬКИЙ—ГЕНЕРАЛЬНИЙ СЕКРЕТАР ПЦКС

24 вересня в місті Курітіба засновано Паранський Центр Кооперативних Студій. Генеральним Секретарем цієї поважної організації обрано внука українського емігранта, п. д-ра Михайла Матіського.

ПЦКС (по порт. Centro Paranaense de Estudos Cooperativos) є автономною інституцією культурного характеру, членами якої можуть бути окремі особи та цілі організації, без огляду на їхню національну, релігійну, етнічну, суспільну чи політичну приналежність.

Головною метою ПЦКС є розповсюджувати кооперативну практику, спираючись на добру волю всіх, хто вважає кооперативізм за один з кращих середників для піднесення суспільного добробуту.

Генеральний Секретар ПЦКС, п. д-р Матіський, зазначив, що Хліборобсько-Освітній Союз (членом якого він є) дбає за добробут української етнічної групи в Бразілії, ото ж, він має ближче зацікавитися працею цієї нової організації на терені Парани.

Як бачимо, окремі представники нашої етнічної групи щоразу здобувають все більш і більш вершальні становища в різних ділянках бразілійського життя, а тим самим підносять вагу цілої української колонії. Маємо тверде переконання, що п. д-р Матіський з честю вив'яжеться зі свого нового відповідального завдання і ПЦКС в швидкому часі широко розгорне корисну, плодотворну працю.

Микола Очерет

Чотири зустрічі

Поета Павла Тичину „обрано" на голову верховного совета совєтської України, на місце письменника Олександра Корнійчука. Таке повідомлення з Києва ми прочитали в часописах і згадали вислів Леніна: „кожна куховарка повинна вміти керувати державою".

Павло Тичина, як сказано в повідомленні, поет, не „куховарка", але нам ясно чому цього поета „обрано" не голову верховного совета УССР. Нам пригадується наша перша зустріч з Павлом Тичиною.

Було це десь на початку десятих років, коли театр Садовського готував на Різдвяні Свята урочисту виставу популярної тоді п'єси Черкасенка: „Про що тирса шелестіла". В театрі бракувало чоловічих голосів для хору і щоб цьому зарадити, Садовський звернувся до хору студентів Університету Св. Володимира з закликом йому допомогти. Охочих зголосилося понад 20 співаків і ми, розучивши три пісні цієї вистави, почали виступати на сцені театру Садовського.

Якось, після вистави, заходить до нас в хорову кімнату Садовський і просить когось з студентів дати притулок помішникові контрольора, Павлові Тичині, який зараз не має кімнати і спить у театральному фоє. Нас двоє вирішили виручити свого ж брата, студента Комерційного інституту Павла Тичину, тим більше, що ми мали третє вільне ліжко в своїй кімнаті.

„Добре хлопці робите,—каже нам Садовський,—все ж таки свій хлопець: смирний, тихий і поет. Не лається, не п'є, за дівчатами теж не упадає, а коли робитиме щось не так, як ви звикли у себе в хаті, ви на нього прикрикніть і він зробить так, як у вас заведено. Це слухняне телятко!"

То ж з Тичиною ми жили в одній кімнаті біля пів-року, і за цей час добре вивчили один одного. Ми мали нагоду спостерігати його творчість у самої колиски, бо саме йому Садовський доручив перекласти „Реквієм" Моцарта українською мовою, що його ми співали у Великий Піст на концерті духовних творів. Переклад був зроблений досконально і „Скорбна Мати „користалась заслуженим успіхом на концерті. Та воно й не диво: Тичина, вихованець духовної семінарії, досконально знав латинську мову і маючи не абя який поетичний хист, зробив переклад дуже гарно.

Ми були свідками зародження „Соняшних клярнетів" і бачили як кропітко, дбайливо, уперто і систематично Тичина працював над кожним рядком вірша. Ця його кропітка праця перевертала цілковито нашу уяву про поета. Поет для нас була людина натхнення, який „з маху" мусив писати свої шедеври, а тут була муравлинна робота, наслідком якої за місяць чи два з'явився вірш.

Бачучи таку от роботу, ми, молоді хлопці, вирішили, що краще вже вивантажувати кавуни з барж ніж отак висижувати свою поезію, хоч вірші з під пера Тичини виходили досконалі і дуже гарні.

За весь час спільного життя ми ні разу не мали гострої розмови з Тичиною, його присутність в кімнаті була нам непомітна: ніколи ніякої суперечки, ніяких прояв своїх звичок чи бажань, ніяких претенсій і вимог, тому, йдучи до їдальні, ми не могли навіть пригадати чи залишився в кімнаті Тичина, чи ні.

Трохи пізніше, в 1918—1919 році, працюючи учителями української гімназії на селі, ми познайомились з другим поетом—Миколою Зеровим, який у Баришівській гімназії викладав українську літературу. Нас прямо приголомшила його колосальна ерудиція, чого у Тичини не було й сліду. Катул, Горацій, Гомер, Овідій та Верґілій були його друзями і він читав нам їх твори з латинським та грецьким текстами українською віршованою мовою. Коли він закривав своїх улюбленців, то деклямував нам Шілера, Гайне, Гете в німецькій мові, а вся російська поезія була наче в нього в кишені, з як її він виймав то Пушкіна, то Лермонтова, то Олексія Толстого, чи Фета, Майкова, Тютчева і читав всіх їх на пам'ять, і то не окремі вірші, а цілі поеми, як „Іван Дамаскін" Толстого чи „Мцирі" Лермонтова. Українську ж поезію і літературу він вважав для нас досконально відомою, тому, стоячи коло грубки, натхненно розповідав нам про її майбутні шляхи й розвиток. Ми бачили перед собою натхненного поета—трибуна і з захопленням слухали його довгими зимовими вечорами, приходячи до його кімнати за 12 кілометрів з сусіднього села.

Ще пізніше, десь в середині двадцятих років, ми мали нагоду познайомитись ще з одним поетом—Михайлом Драй-Хмарою. За „нагрузкою" з професійної спілки, учителів різних шкіл прикріпляли до дитячих будинків вчити безпритульних грамоти та рахункам. То ж в такому будинкові на Великій Володимирській ч. 5 нас зустрілось троє вчителів: Проф. Драй-Хмара, я та ще вчитель Володимир. Тяжко сказати, що саме складало нашу науку. Напр. сьогодні я вчив писати літери, Володимир писав цифри, а професор розказував казки, а вже завтра я розказував казки, професор вчив писати цифри, а Володимир—літери. Що наступного разу ми з ними будемо вчити—ніхто з нас не знав, бо діти робили нам велику послугу, що приходили на лекції—„нагрузка" виконувалась, а це вже щось, бо в „зриві" її були винні учителі, а не діти.

І от раз, після тої муки, що зветься „нагрузкою", сидимо ми всі разом на березі Дніпра, на кручі, і дивимось на чудовий краєвид лівого берега. Раптом Михайло бере олівець, клаптик паперу—п'ять хвилин і читає нам вірш: „Не втішайтесь воріженьки з нашої недолі". Вірш бив прямо в серце, перевертав усю душу, зачіпаючи найболючіші питання, а Михайло прочитав, помовчав, зім'яв папірець, жбурнув його з кручі і промовив: „нічого, ми ще живемо"! Далі повернувся до нас і почав розповідати, як смачно він сьогодні поснідав, бо одержав академічний пайок.

Цей випадок нас зацікавив і ми взнали, що Драй-Хмара був найталановитішим студентом університету, одержав в свій час Пушкінську премію, був залишений при університетській катедрі, але почав працювати в Університеті лише тоді, коли він зробився українським, де й заняв катедру. Поет Михайло Драй-Хмара залишився в нашій уяві символом великої духової сили нашого народу, сином тої родючої чорноземлі, що так щедро роздарює всім свої багатства, якими так широко її наділив сам Бог.

То ж коли порівняти цих трьох поетів, можемо сказати: Зеров—народній поет-трибун колосальної ерудиції, Драй-Хмара—поет з Божої ласки, а Тичина—поетичне теля, що кропітко приточує слово до слова, вибиваючи по столу олівцем ямби, хореї і амфібрахії своїх віршів.

Другу зустріч з поетом ми мали десь в кінці двадцятих років. Випадково ми дістали даремні місця політосвіти до театру ім. Франка. І ось там, поруч з нашими місцями, були даремні місця київського партійного комітету і саме на них ми й побачили поета Павла Тичину.

Як звичайно, звернулись до нього по-товариському: „Ну, Павле, як живеш?" Поет поглянув на нас і промовив: „ви певно помилились, бо вас я не знаю" — „як не знаєш, коли ми разом в одній кімнаті пів року жили, як ти був помічником контрольора у Садовського!"—„Я запевняю вас, що ви помилились, бо в Садовського я ніколи не був помічником контрольора" —„А так! Ми дуже просимо вас вибачити, бо ми таки справді помилились. Ми знали Павла Тичину, але комуністичного поета, Павла Тичину, ми ніколи не знали".

Зі своїх місць ми встали і пішли геть. Нам стало ясно, що людину згубили, вона зникла, а сидіти поруч комуністичного поета ми не мали бажання.

Третю зустріч ми мали вже з совєтським академіком Павлом Тичиною під час "чистки" Академії Наук України. Головою комісії по „чистці" був народній комісар землеробства Дудник, який гладко нічого не розумів в академічних справах, але вважався „кріпким" партійцем,—от його й прислали з Харкова „чистить" Академію. Може б ми й не пішли на эту „чистку", коли б не почули, що саме того дня „чистили" професора Миколу Зерова. Почули й пішли.

Першим того вечора „чистили" старого комуніста, викладача політекономії у партійній школі, профе-

ПРОФ. Ю. БОЙКО

Микола Хвильовий

Образ Миколи Хвильового в основному є вияснений нашою літературною критикою. Над його творчістю попрацювали вже чимало і сумлінно, визволили його ідеї з того лушпая, в яке він змушений був загортати їх з огляду на большевицьку цензуру, і перед нашим зором постав сьогодні Хвильовий не лише, як майстер слова, а і як великий будитель підсоветської української людини, як пропагатор пориваючої державницької думки.

Якщо б ми хотіли дати формулу в яку вкладаються основні результати дослідів над цією центральною постаттю української літератури 20-х рр. то довелося б сказати таке:

Хвильовий, що в роках своєї молодечої духової неврілости перейнявся ідеями комуністичного універсалізму, в часах духового визрівання, які припадають на роки т. зв. „Літературної дискусії", проходив процес болючої „самокритики" і опинився на позиціях українського націоналізму. Як націоналіст, він зумів використати легальні можливості для того, щоб кинути гасло „Геть від Москви", орієнтувати український культурний процес на многовікові досягнення культури Заходу, будити в українстві вічно активний, допитливий дух акцидентальної „фавстівської" людини, культивував ідею вольности українця, бачив майбутнє України в руках її провідної націоналістичної інтелігенції. В епоху, коли в большевизмі його інтернаціоналістичне доктринерство форми ще змагалося за панування над московсько-імперіялістичною суттю, Хвильовий уже передбачав остаточний результат цієї боротьби і трактував большевизм, як модерний вияв московського імперіялізму. Московсько-месіяністичній концепції, опертій на універсальну ідею світового соціяльного перевороту, Хвильовий з нечуваною сміливістю протиставив свою універсальну концепцію світової місії України, концепцію „азіятського ренесансу", тобто відродження і піднесення під духовим проводом України колоніяльних країн Сходу, що підхоплюють вічно юні гелленістичні первні европейської культури і введуть людство в нову смугу культурно-цивілізаційного піднесення.

Початок національного прозріння Хвильового знаменується його новелою „Я", річчю символічною, написаною езоповою мовою. В цій новелі Хвильовий розстріляв українську мрійність, лагідність, сумирність, розстріляв в ім'я невблаганного фанатизму майбутньої України, обличчя якої він мусів у тодішніх умовах прикривати советською ультрачервоною фразеологією. Поява новелі „Я" в друку викликала різкий відгук з боку советської критики Письменник Яковенко гостро критикував автора за те, що в новелі шельму-чекіста представлено деґенератом, тупим і звиродніли́м маніяком.

Хвильовий—видатний сатирик, що безпощадно висміяв советську дійсність, партію, урядову систему. Вершком такої сатири є його повість „Іван Іванович". Тут, як у дзеркалі, відбилося фарисейство і дрібничковість компартійців, переростання їх у ситих заспокоєних буржуа, що творять нову систему соціяльної нерівности. В цьому творі письменник дав прекрасну пародію засідання „ком. ячейки". А найвищим ідейним шпилем творчости Хвильового є його роман „Вальдшнепи", проблемний твір, що в ньому розкриває письменник характер історичного процесу сучасности і дає правильне вичуття історичних тенденцій на ближчі десятиліття. В цьому романі Хвильовий заакцентував, що комуністична партія закріплює за собою ролю охоронця і продовжувача імперіялістичних традицій царської Росії, розкрив бонапартиське переродження комуністичної революції в похмурній добі імператора Сталіна, показав що кращі елементи в партії стають на шлях національного протверезіння, віднайдення свого місця в боротьбі проти московсько-окупаційної системи. Нарешті Хвильовий вказав на історичну ролю українського націоналізму і в образі Аглаї, яскраво поставив націоналістичне дерзання на змаг із світом комуністичної Москви.

Ці ідеї Хвильового викликали глибоке духове зрушення на підсоветській Україні, збудили великі духово-творчі процеси в українській літературі й інших мистецтвах і привели до створення „хвильовістами" таких духових вартостей, які назавжди увійшли у скарбницю української культури.

Боротьба з хвильовізмом була для Москви цілим напруженим періодом у її змаганнях за духово-політичну гегемонію на Сході Европи, ця боротьба не закінчилася для неї й зараз.

Постать Хвильового стала для всього думаючого українства живим символом того, що українська людина, навіть часово підпорядкована ворожій большевицькій ідеї, спроможна самотужки духово визволитися з-під панування цієї ідеї і стати на шлях титанічно-прометеївської боротьби проти тої ворожої ідеї, здатна боротися до останку, а коли залишається вибір між остаточною капітуляцією і смертю, піти на смерть і нею засвідчити свою нескореність. Олена Теліга писала про Хвильового такими словами:

„Поруч із великими майстрами життя —Шевченком, Лесею Українкою, Микола Хвильовий був найбільш завзятим ворогом усіх партачів життя... Хвильовий, правдивий майстер життя, не міг лишатися в ньому на те, щоб його партачити. Він творив його до останньої хвилини, поки міг але пізніше волів вибрати Творчу Смерть, аніж бездарне життя. Вистрілом у свою голову він забив не лише себе. Він розстріляв однією кулею в багатьох серцях безвольну нерішучість і рабську покірність, яку розстрілював за життя словами".

Для українських націоналістів Хвильовий другої половини його діяльности є промовистим доказом, що явище українського націоналізму не було витвором лише еміграції та Західньо-Українських Земель; націоналізм у специфічних формах, відповідно до історичних обставин і умов, розвинувся також і на підсоветській Україні у формах „шумськізму". Цю тезу вже доведено і широко уґрунтовано. Про це писали М. Сціборський (кн. „Україна й національна політика советів" та ін.), С. Николишин (кн. „Культурна політика большевиків і український культурний процес", перше вид. 1939 р., друге 1947 р.; „Націоналізм у літературі СУЗ", стаття в альм. „На службі нації", 1938 р., передрукована по війні окр. брошурою), О. Теліга („Партачі життя" у зб. „Прапори духа, 1947), доц. П. Голубенко („Ваплїте", 1948, стаття у зб. „Вісті з України", 1947 та ін.), проф. Ю. Бойко (кн. Євген Коновалець і Осередньо—Східні Землі", 1947; кн. „На головній магістралі". 1952 тощо).

Навколо імени Хвильового в останніх роках розпалюються пристрасті. Вивчення його творчости підміняється демагогічними дискусіями. У лівих політичних колах раз-у-раз натрапляємо на спроби канонізувати кожну букву в писаннях Хвильового, іґноруючи той факт, що письменник діяв у обставинах надзвичайно важких цензурних обмежень і мусів прикривати свої національно-визвольні революційні ідеї сучасною йому советською фразеологією та одягти цю ідею в символічні образи.

З другого боку, і то щораз частіше, деяка частина української преси анатемує ім'я Хвильового, як „провокатора", „зрадника", тощо, ідучи в цьому, поперше шляхом вихоплювання окремих висловів Хвильового, які були для нього в советській дійсності засобом маскування; подруге, примітивізуючи аналізу його творів, розуміючи плаcко натуралістично окремі його мистецькі зовсім не-натуралістичні і навіть не реалістичні твори (типовими тут є вправи тенденційних критиків над твором „Я"); потретє, вигадуючи так звані „факти" щодо біографії Хвильового, яких в дійсності не було; нарешті, почетверте, підходячи до минулого антиісторично, прикладаючи сьогоднішні еміграційні критерії і поняття до підсоветської дійсности 20-х поч. 30-х р.р.

Сьогоднішні намагання очорнити хвильовізм є еміграційною духовою хворобою, невір'ям у живущі сили українського народу. Групи, що повстають проти кращої частини спадщини Хвильового і його гурту, відмежовують себе тим самим від значної частини національно-визвольного доробку Центрально-Східніх Земель. Український Націоналістичний Рух ніколи не стане на шлях цього згубного звуження духової бази української національної революції.

Невідкладним нинішнім завданням середовищ Націоналістичного Руху, пресових органів і кожного націоналіста зокрема є популяризування правдивих відомостей про Хвильового: хвильовізм, шумськізм, волобуївщину, про ідеологічні позиції члена СВУ акад. М. Слабченка тощо. Завданням дослідників-націоналістів є далі поглиблювати вивчення явищ і форм духово-революційного опору за останніх 35 років на всіх українських землях.

В успішному виконуванні означених завдань — одна з основних запорук дальшої успішної визвольної боротьби.

ВСЯЧИНА

* Бджоли в дечому подібні до людей. Коли вони призвичаєні щось робити, то роблять це, хоч могли б робити щось краще. Коли бджоли збирають мед з конюшини, то збирають його ще й тоді, коли більше меду знаходиться на квітках липи. Щоб цьому перешкодити, професор бджолознавства в університеті стейту Норт Каролайна каже вживати окремо ґазу, так званого „веселящого" ґазу (нітрос оксайд), який вбиває пам'ять у бджіл. Коли бджоли нападуть на чужий вулик, то після цього ґазу вони забувають про ціль свого нападу і залишаються на працю в вулику, на який напали.

* Риба що їла доляри. — Ст. Банковський з Іст Колмен, Алта., зловив „грошовиту" рибу в ріці коло Елк Велі, в Брит. Колюмбії. Попав йому на гачок 16-цалевий струг. Коли він приніс рибу до хати і почав розбирати, знайшов у ній три доляри готівкою. Одну паперову 1-долярівку й одну 2-долярівку...

* —Поліція в італійській місцевості Альбенґа знайшла в схоронищі селянської хати преляканого 60-літнього Петро Альберті, який скрився туди ще 1943 року перед німецьким військом, що будувало гарматне укріплення в його саду. Від того часу не виходив він зі схоронища надвір, лише вночі заходив до хати попоїсти. Перші його слова були: „Чи війна вже скінчилася? Чи німці забралися?" Аж коли його переконали, що німців вже давно нема, він вийшов із криївки, де перебув 10 років. Нігті на його пальцях були на цаль довгі, а перукарю забрало дві години, щоб обстригти його. Через довге перебування в криївці він дістав артрит.

ЗБОРИ КУРІТІБСЬКОЇ ФІЛІЇ

11 жовтня відбулися Надзвичайні Загальні Збори Курітібської Філії Хліборобсько - Освітнього Союзу. На порядку денному стояло лише одне питання-вибори делегатів на Річні Збори ХОС'у.

Курітібська Філія на сьогодні в своєму складі нараховує понад 350 дійових членів. За встановленим розкладом, вона має надіслати до Верховного Органу Союзу, чим є Річні Збори, 14 своїх представників.

Кандидатів у делегати учасники Зборів Філії називали з місця. Їхні імена записували на дошці члени президії. Усього було виставлено 25 кандидатів. По тому, шляхом таємного голосування, з числа їх обрали 14 делегатів та ще 4 заступників. Для підрахунку голосів було обрано спеціяльну комісію з 3 осіб.

По обранні делегатів, присутні виступили зі своїми побажаннями та пропозиціями, даючи відповідну настанову відпоручникам громади. Побіжно були продискутовані деякі справи організаційного характеру, зокрема щодо зовнішньої ділянки діяльности Союзу.

Загалом Збори пройшли на високому діловому рівні і залишили по собі найкраще враження.

д-р Богдан Н. Кобилянський

Боротьба проти пістряка (рака)

8. Пістряк на грудях

Пістряк на грудях більш поширений серед жінок, ніж серед чоловіків. Успіх лікування цього пістряка залежить від своєчасного його розпізнання (встановлення правильної діягнози).

Як тільки но сяде пістрякова болячка на грудях-хворобу можна дуже швидко вилікувати тими засобами, що їх має в своєму арсеналі сьогоднішня медицина.

Добрим гігієнічним звичаєм є, коли жінка сама періодично перевіряє груди, маючи на меті зазделегідь спостерігти будь-яку анормальвість: кровотечу, маленьку гульку, або затвердіння тіла. Кли з'явилося щось подібне тільки лікар може ствердити-чи то ураження звичайного характеру, чи злоякісне-пістрякове. Часто потрібно вдатися навіть до ляборaторних дослідів, щоб ствердити або розвіяти підозри щодо пістрякової хвороби. Згідно з лябораторною аналізою можна визначити напрямні дальшого лікування.

Ніколи не слід зволікати, зі страху чи сумніву, з тим, щоб піддатися перевірці лікаря; адже та перевірка принесе або спокій, або рятунок. Незчисленну кількість життя людей врятовано завдяки вчасному медичному оглядові, а відтак і вчасному лікуванбю.

Для серйозної хвороби потрібне і серйозне лікування. В деяких випадках терапевтика поступає дуже рішуче. В противному разі хвороба стає прогресивною, перетворює груди в розкриту та болячу рану і пістряк розповсюджує своє коріння в середині людського організму.

Застосована вчасно хірургія та ще доповнена радіоогріванням, цілком виліковує найбільшу кількість випадків захворювання на пістряк грудей.

Сільське господарство

ЦИТРИНОВІ ДЕРЕВА

Цитрини (до їхньої родини належать і помаранчі), як плекані рослини, вважаються порівнюючи модерними деревами. Як звичайні дикі рослини вони водяться на малтійських островах та в полудневій частині Азії. Римляни пізнали ці дерева на початку християнства, а жиди, правдоподібно, з часів вавилонської неволі. Першу згадку в центральній Европі про цитринові плоди знаходимо від 1250 року нашої доби.

Гіркі або квасні помаранчі не були відомі ні давнім грекам ні римлянам. Ці дерева швидше всього росли в східній Індії, а вже звідти перенесено їх до західних країв.

Переважна частина цитринових рослин, щоб дати добрі фрукти потребують запліднення через пилок квітів, що його вітри переносять на весні з одного дерева на інше. Перенесення пилку квітів відбувається також за допомогою бджіл, або інших створінь, що живляться соками з квітів.

В холодному підсонні цитринові й помаранчеві дерева ростуть пиняво. В краях тропічних, де підсоння гаряче й вогке, а особливо на добрій землі, ці дерева ростуть швидко, їхні плоди досягають 350—400 грамів ваги.

Добрі споживні помаранчі, придатні для продажу є так звані «Баяна» або «Умбіго». Вона дають до 1/3—1/4 відсотка спирту та до 71/2 відсотків цукру. Добрі цитрини дають до 2 відсотків цукру та до 7 1/2 відсотків спирту.

Помаранчеві й цитринові дерева, саджені з насіння, починають давати плоди на 4—5 році життя; щеплені—на 2—3 році. Ці дерева живуть в Бразилії від 30 до 80 років.

Для нашого штату, де більш холодне підсоння ніж в інших місцях Бразилії, найкраще удаються помаранчі «Жафе». Плоди ці круглі, середньої величини, колір шкіри жовто-червоний, шкірка гладенька. Плоди дуже соковиті й надзвичайно смачні. Дерево майже не має колючок. «Жафе» походить з Палестини. Садити його радить і наше міністерство рільництва.

В полудневих штатах Бразилії садити дерева або засівати цитринові та помаранчеві зерна найкраще в місяцях жовтні й листопаді. В північних, а також середніх штатах, цю роботу краще виконати в проміжкі часу травень—серпень, бо тоді там не спадають великі дощі.

Садження дерев можна проводити трьома способами. Сіяння насіння не вимагає докладного пояснення, бо кожний колоніст сам добре знає, як це треба робити. Більше уваги слід звернути на притинання гілок дерева до землі. Коли останні пустять коріння, відтинаємо їх від матірного пня і пересаджуємо на відведене для цього місце. Мусимо знати й щеплення, що провадиться через розколини в деревах, а також при допомозі очкування. Однак, очкування мало кому добре вдається.

Давати під цитринові та помаранчеві дерева будь-яке погноєння —в Парані річ не практична, а особливо там, де рельєф місцевості не рівний, а спадистий. Таке погноєння виполощує дощова вода, зносить його на низини, а коріння рослини залишається тоді без потрібної поживи. Лише добриво марки „Полісу" варто вживати.

Під кожне дерево треба давати такі складники: асідо фосфоріко —12%, азоту—3,6%, потасу—соди—9%, вапна—11,65%. В кожну ямку засипаємо такого добрива 500 грамів на віддалі 60—80 см. від дерева. Цього погною вистачить на 4—5 років. Добре також підгодовувати коріння курячим гноєм та меленими костями.

Гр. Тадра

З ХРИСТИН—НА ПРЕС ФОНД «ХЛІБОРОБА»

На святковому прийнятті в панства ВАСИЛЯ і ГАЛИНИ СПИЦЯ (Курітіба), в зв'язку з христинами їхньої донечки ОДАРОЧКИ, було проведено збірку на пресовий фонд часопису „Хлібороб". Вислід збірки—280 крз. Пожертви склали п.п: Василь і Галина Спиця—75 крз., Іван і Лідія Спиця—75 крз., Дмитро Правдюк—20 крз., Іван Недбайлюк—25 крз., Василь Тимченко—20 крз., Микола Тахтаул—30 крз.. Павло Правдюк—20 крз., Іван Вайцюнек—5 крз., Павло Булик—10 крз.

Всім нашим Високоповажним Жертводавцям висловлюємо свою найщирішу подяку, а маленькій Одарочці бажаємо довгого й щасливого життя та завжди доброго здоров'я.

* 59-літній Іван Федорович і 42-літня його дружина Олена вибралися з Лос Енджелес, Кал., на прогульку. Олена не дуже радо йшла, але Іван поставив на своє... Пішли вони пішки 200 миль до Френса, потім 150 миль на полудне до мексиканської границі, потім через гори і пустині на схід. Зробивши 2000 миль, вони прийшли додому. В дорозі Іван загубив пару фунтів ваги, але це ніщо в порівняні з тим, що загубила його дружина,—а 265 фунтів їй залишилося всього 155.

сора Сидоряка, що в часи революції прибув до Києва зі Львова. З характеристикою діяльности професора Сидоряка, після того як він розповів свою біографію, виступив секретар комсомольського осередку партійної школи Дубнов і обвинуватив старого професора у відсутності діялектичного підходу до своєї дисципліни. Що то за „діялектичний підхід" нам, присутнім, не було ясно, але це було не ясно і старому професору, як не було ясно це і комісії. Навіть сам секретар комсомольського осередку цього не розумів. Професора „вичистили" і зняли з роботи.

Другим „чистили" професора Зерова, якого академік Тичина обвинуватив в „неоклясицизмові", а тому „несозвучності з сучасною епохою побудови соціялізму". Всім була ясна демагогія такого обвинувачення, бо у „відкриті двері" ніхто не дереться, а всі на Україні знали, що професор Зеров очолює групу „неоклясиків". Професора Зерова „вичистили", як „вичистили" пізніше і всіх неоклясиків. Головне ж, що академік Тичина виступив, бо не виступити він не міг, — виступити йому було наказано і саме цей виступ знищив до щенту поета, а залишивсь лише советський академік Тичина, слухняний виконавець наказів комуністичної партії.

Четверта зустріч з советським академіком Павлом Тичиною трапилась випадково на станції, де вантажилась Академія Наук України (зверніть увагу: не Українська Академія Наук, а Академія Наук України, російської провінції) для виїзду в „глушь Росії".

Тут мусимо з'ясувати, що советський академік з партійним квитком може не мати вищої освіти, може не мати жодного відношення до науки, як не має цього академік Кренкель — звичайний радіотехнік, може бути навіть малограмотним, яким є академік Папанін, бувший портовий вантажник в Одесі, може нарешті взагалі нічого спільного не мати з наукою, як це трапилось з академіком Шліхтером, професіональним революціонером.

Непартійні советські академіки ділились на дві групи: академіків росіян і академіків неросіян. Перші одержували ордени й всі академічні привілеї, других же засилали до концентраційних таборів на примусову працю. Так трапилось з академіками: Слабченком Михайлом, Рудницьким Степаном, Яворським Матвієм, Кравчуком Михайлом, Єфремовим Сергієм і багатьма іншими, що про них колись згадає Вільна Україна.

Так от, проходячи через станцію копати під Києвом окопи, ми й зустріли академіка Тичину.

„Що, Павле,—звернулись до нього,—виїздиш в глиб Росії, тут горить земля під твоїми ногами?"

Академік подивився на нас і промовив: „ви б краще пожаліли мене ніж глузувати!" сказав, повернувся і пішов до вагону. Десь у душі в нас щось перевернулось при цих словах і ми зрозуміли, що академік теж зник без сліду, а замість академіка перед нами був Павло Тичина — „слухняне телятко".

Вже тут, на еміграції, ми прочитали „знаменитий" твір Павла Тичини—„Пісню про Сталіна", а тепер от читали, що „на засіданні верховного совєта СССР в дискусії над бюджетом промовляв від України Павло Тичина. Він гостро виступив проти українських буржуазних націоналістів, „які намагаються розпалити ворожнечу між братніми народами. Українські буржуазні націоналісти переметнулися до нових своїх хазяйчиків і звідти тепер продовжують по-зміїному сичати на нас". Тичина обіцяв також, що „всі ми на Україні посилено готуємось до святкування трьохсотріччя возєднання українського народу з великим російським народом".

Так ото виступає той, що прохав „краще пожаліти, ніж глузувати!" Ну, а ми, як „буржуазні націоналісти", яким сам Бог допоміг вирватись з „земного раю" на волю, не „сичимо по-зміїному", а таки жалієм, що так змогла совєтська влада запаскудити душу колись гарного хлопця, а тепер той хлопець обернувся в „слухняне телятко". І саме тому це „слухняне телятко" призначено головою верховного совєта совєтської України. Де ж найти кращого голову! Адміністративного хисту людина ніколи не мала й нема його тепер—відкіля він міг би взятися? Поет умер, а народивс „природний" одописець, який „піснями про Сталіна" здобуває собі ордени; академіком людина стала дякуючи партійному довір'ю і про наукову вагу такого „академіка" не може бути й мови. Але за те людина перетворилась остаточно в „слухняне телятко" і саме за цю найдорожчу для большевиків властивість його й призначено на таку „високу" посаду. Тому можемо нарешті „привітати" Павла Тичину, що він вже „самоопредѣлився", знайшовши найбільш відповідну його вдачі посаду.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ

о. протопр. Ф. КУЛЬЧИНСЬКОГО

Жовтень 1953.

18 Неділя С. Павло.
25 Неділя С. Павло.

Листопад.

1 Неділя Віла-Ґваїра—Курітіба.
7 Субота 19 год. Всенічна Мерцейс Курітіба.
8 Неділя Св. Великомуч Димитрія Мерцейс—Курітіба.
Храмове свято.
10 год. св. Літургія. Річна феста
15 Неділя Понта Ґросса
8. 30 Рання, 10 год. св. Літургія.
Феста
20 П'ятниця 19 год.—Всенічна (новина) Віла Ґваїра.
21 Субота 9 год. св. Літургія Віла Ґваїра.
Храмове свято
19 год. Всенічна (новина) Віла Ґваїра.
22. Неділя. 10 год. св. Літургія Віла Ґваїра.
Річна феста
29. Неділя. 8. 30 год. Рання. 10 год. св. Літургія—Мерцейс.

Згідно з постановою загальних зборів вірних УАП Церкви в Апукарані, в неділю, 18 жовтня 1953 року, о годині 12-ій, в місцевій Свято-Покровській церкві відправиться Служба Божа. По відправі відбудеться велика феста.

Просимо всіх українців взяти численну участь у Богослуженні, а пізніше також у проведенні фести.

Церковна управа.

УБАГА! УВАГА!

25 жовтня поточного року, в Народнім Домі при Українській Православній Церкві (Портон) відбудеться дитяча феста.

В ПРОГРАМІ:

1) Представлення
2) Інсценізація віршів
3) Деклямації
4) Співи, забави і т. ін.

Початок о 4 годині по полудні.

Просимо всіх громадно прибути.

Комітет

ПЛАТНЕ ПОВІДОМЛЕННЯ

Відповідальний відпоручник баптистського віровизнання в Бразілії, п. ПЕТРО БАБАН, повідомляє про таке:

Українські баптисти розпочали будувати свій окремий Молитовний Дім на віла Барселона, в Сан Павлі. Закінчити його мають у січні 1954 року. В цьому Домі всі служби відбуватимуться виключно українською мовою.

Щоб забезпечити своїх вірних літературою в українській мові, провід баптистів зараз вживає заходів, щоб надрукувати дотичні книжки в потрібній кількості.

В м. Курітібі кожної неділі, о 14 год. 50 хв., через радіостанцію ПРБ-2, виступає українською мовою баптистський представник п. Теодор Бойко. Він має свою Caixa Postal 805.

Щонеділі в Курітібі, при вул. Коропел Долсідо ч. 906, відбуваються молитовні збори баптистів з 10 по 12 і з 19 по 20 1/2 год. Щочетверга молитовні збори, там же, провадяться з 19 1/2 по 20 1/2 год.